

УДК 159.97

DOI <https://doi.org/10.30970/PS.2022.12.7>

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ПОРТРЕТ СЕРІЙНОГО ВБИВЦІ В ІНТРАСУБ'ЄКТИВНОМУ МОЛОДІ РІЗНИХ ПРОФЕСІЙНИХ КЕРУНКІВ

Галина Католик

*Львівський державний університет внутрішніх справ
вул. Городоцька, 26, м. Львів, Україна, 79000
e-mail: katolyk@hotmail.com*

Тема серійних вбивць сьогодні є неймовірно актуальною, бо держава перебуває восьмий рік у стані війни, з джерел масмедіа ми кожен день чуємо про скоєні вбивства, насилля. Таких людей з'являється все більше. Деструктивні події довкола України стимулюють осіб антисоціального спрямування до розгальмування власних архаїчних парціальних інстинктів. До сьогодні достеменно невідомо скільки життів вже встигли забрати «серійники» і скільки ще заберуть. Точна кількість жертв, деяких, вже ввійманих і покараних вбивць не відома. Складність також полягає у відстежуванні і ув'язненні таких людей, від як вони є педантичними і пильними, стратегічно та тактично продумують вбивство, не залишають доказів. На жаль, науковці різних керунків та практики поки погано уявляють собі стратегічні мисленнєві комбінації таких осіб, що безпосередньо впливає на процес розслідування. Україна як демократична держава головним своїм пріоритетом, найвищою соціальною цінністю визнає людину, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпеку. Саме правова охорона людини від злочинних посягань на її життя і здоров'я як на найбільш важливі соціальні цінності повинна бути забезпечена державою через її правоохоронні органи. І саме тому на сьогодні є актуальною організація мультимодальних досліджень та сучасне формування спеціальних структур з розкриття діянь серійних вбивств [11].

Кожна людина, у свій час, була приголомшена вчинками Чікатіло і Джека Потрошителя, ці імена вже стали синонімами до слова маніяк. Їх відрізняє лише те, що першого спіймали і покарали, а другий так і залишився страшною історією без завершення. Серійні вбивства людей однією особою спостерігались протягом існування людства (навіть в Біблії описаний серійний вбивця, Ірод) [6].

Згідно з численними дослідженнями вітчизняних та закордонних дослідників «серійники» мають схожі особистісні характерологічні структури, подібні патерни, гендерні відмінності, дитячі сценарії, генетичні успадкування. Нас зацікавили не самі серійні вбивці, а те, якими їх сприймають представники різних верств населення та різних професій.

Ключові слова: серійний вбивця, інтрасуб'єктивне, студенти, правова охорона людини.

Доцільність дослідження даної проблематики стає вкрай актуальною на фоні розгортання військової істерії у межах цілої цивілізації, тривалої гібридної війни на теренах сходу України, постійних агресивних постів в масмеражах, де щоденно пропонується інформація про вбивства, загибель людей, зникнення та понівечення дітей тощо. На фоні усіх цих подій та постійної пропаганди насилля виникає провокація активування латентних агресивних потягів у людей з психопатичними та соціопатичними структурами, які до певних сприятливих умов можуть добре компенсуватись у сублімаційному контексті. Виникає загроза зростання антисоціальної активності таких осіб. Власне тому запропоноване нами дослідження може привнести деякі нові бачення соціумом вкрай небезпечних злочинців. До запропонованого дослідження була залучена ЗВО ІУПБ ЛьвДУВС А. Шаталова.

Серійні вбивці та інші злочинці, що неодноразово скоювали тяжкі злочини можливо, генетично «запрограмовані» нівечити інших. Дослідження опубліковане в науковому

журналі *Molecular Psychiatry*, пояснює можливу причину скоєння більшості жорстоких злочинів. Зазвичай їх здійснює один і той самий «маніяк». В більшості це є представники чоловічої статі. Нейробіологи уперше дослідили генетичний «багаж» великої кількості людей, які скоювали важкі злочини. Науковці вибрали для участі в експерименті 1004 ув'язнених у тюрмах Фінляндії. З'ясувалося, що у всіх ув'язнених було виявлено один або два варіанти гена CDH13 і так званого «гена воїна» MAOA. Чоловіки, які мають повний набір цих генів, в 13 разів частіше скоюють особливо тяжкі злочини. Якщо додати до генів алкоголь чи інші хімічні речовини – рецепт людської катастрофи готовий. Дослідження також допомагає пояснити, чому більшість серійних вбивць – чоловіки. «Ген воїна» MAOA розташований в Х-хромосомі, а у чоловіків тільки одна Х-хромосома, в жінок дві, тому копія з іншої Х-хромосоми її «урівноважує» [1; 3; 5; 6].

Звісно, апелювати лише до генної структури не зовсім доцільно, бо піде людина шляхом серійних вбивств чи ні залежить не лише від генів, а від соціального середовища, у якому виховується дитина, що є генетично схильною до насилля. Таким чином, **мета дослідження** – на основі теоретичного аналізу та емпіричного дослідження з'ясувати психологічний портрет серійного вбивці в інтрасуб'єктивному молоді різних професійних керунків. **Об'єктом дослідження** був психологічний портрет серійного вбивці. А, відповідно, **предметом дослідження** – психологічний портрет серійного вбивці в інтрасуб'єктивному молоді різних професійних керунків. Теоретико-методологічною базою дослідження слугують вітчизняні та зарубіжні наукові доробки вивчення психологічного портрету серійного вбивці (Макдональд Дж., Милаєваб М., Дуглас. Д., Нокс. М., Тііхонен Й., Католик Г.В., Щаталова А., Одинцова Г. та інші). **Робочою гіпотезою дослідження** було наше наукове уявлення, що для різних верств населення психологічний портрет серійного вбивці буде різним. **Методами та методиками дослідження були:** систематизація, моделювання, анкетування, тестування, якісний та кількісний аналіз даних за допомогою методів математичної статистики. Емпіричне дослідження базувалося на використанні таких методик, як: авторська анкета «Психологічний портрет серійного вбивці»; проєктивна методика «Психологічний портрет серійного вбивці очима обивателя», асоціативний тест К.Г. Юнга.

Так, зокрема, американські вчені мають напрацьований цікавий фактаж стосовно гендерних аспектів серійних вбивць. Цікавими виявились дослідження, які проводились в Пенсильванському університеті під керівництвом доцентки психології Марісси Гаррісон. Проводячи спостереження та досліджуючи науковий матеріал наративів кількох десятків маніяків обох статей, вчені констатували, що спосіб їхніх дій носить архаїчний та архетипний характер, зумовлений еволюційним розвитком. Вчені висунули гіпотезу, що поведінка людей запрограмована моделями життя наших пращурів та передається з покоління у покоління на рівні ДНК. Це стосується всіх сфер життєдіяльності представників різних рас та професій, у тому числі серійних вбивць [12]. Було порівняно 55 чоловіків і 55 жінок – серійних убивць. Усі досліджувані проживали у США. Вчені враховували їх вік, освіту, професію, стаж антисоціальної «діяльності» тощо, а також вік, стать, професію та інші параметри жертв. Висновок був однозначним: чоловіки і жінки вбивають по-різному.

Роль чоловіків в історії розвитку людства полягала у функціях «мисливця» та «воїна». Серійні вбивці, ніби вихідці з глибин історії, переслідують свою здобич так само, як і в доісторичні часи. Жінки ж виконували функцію «збирачів», патерни поведінки сучасних жінок-серійних вбивць нагадують таку ж поведінку. Така собі машина часу... Марісса Гаррісон свідчить, що серійні вбивці-чоловіки переслідують свої жертви, ніби «пасуть» їх, ніби вичікують ідеального часу для атаки, як хижак, що полює за своєю здобиччю. А далі святкують перемогу над жертвою. Для них не важливо, чи жертва є знайомою чи ні, швидше ні [7; 12].

Щодо жінок – то картина виглядає протилежним чином: близько 80% серійних вбивць-жінок знають своїх жертв, серед яких є знайомі, власні чоловіки та власні діти. Марісса Гаррісон наводить цікаві статистичні дані. Наприклад, 39% серійних вбивць-жінок працювали в системі охорони здоров'я. Способи вбивства у чоловіків та жінок теж різні. Жінки частіше використовують отруту (про що згадується і в історичних романах та народних переказах). Також історично склалось, що чоловіки зазвичай полюють на жінок, щоб отримати сексуальне задоволення (49% вбили виключно жінок, а 75% вбили саме з метою отримати таке задоволення). Цей феномен оголено спостерігаємо під час воєн різного часу та у різних народів. Жінки не надають перевагу статі та сексуалізованому мотиву, часто вони вбивають заради фінансової вигоди (16,7% чоловіків і 51,9% жінок вбивають за гроші) [7; 8; 12].

Науковці дослідили, що зазвичай серійні вбивці демонструють три основні форми поведінки в дитинстві, які називаються «тріадою Макдональда»:

1. Жорстоке поводження з тваринами.
2. Піроманія.
3. Енурез.

Тріада Макдональда не єдиною теорією, що описує дитячі патерни майбутнього маніяка. Серед інших факторів науковці виділяють ще такі:

4. Порушення правил поведінки.
5. Брехня без потреби.
6. Травля однокласників та інших дітей чи близьких (булінг).
7. Нечутливість [2; 4; 11; 13].

Діти з психопатичними відхиленнями не виявляють страху подібно як у інших однопітків, не відчувають стрес на тому ж рівні, не розуміють, що таке співчуття. Таким чином, на батьках лежить неймовірна відповідальність не лише за здоров'я дитини, а й за її світосприйняття та майбутні вчинки [5].

Ознаки майбутнього психопата можна побачити вже у 3-річному віці. Багато серійних убивць поводитися так вже в ранньому дитинстві, але, на жаль, цього ніхто не помічав або ж нехтував.

В очах людей серійний вбивця, на думку А.О. Шаталової, дещо стереотипний, цинічний маніпулятор, який вправно керує своїми емоціями, вміє їх приховувати і позиціонувати себе з позитивної сторони, коли того потребує ситуація. Таким чином він зачаровує свою жертву і навіть їй довіру до себе. В їх розумінні це дуже стримана і обережна людина, яка здатна жити подвійним життям. Деякі люди називають «серійника» самозакоханим психопатом [14; 15].

Також пересічні громадяни вважають, що таку людину можна знайти у натовпі за наступними ознаками: за рисами обличчя, тілобудовою, вона може поводитися дещо стримано у громадських місцях, зовнішній вигляд чи стиль одягу не вирізнятиметься з-поміж інших людей, дивна поодинокі ходьба, також пильний та напружений погляд. Інша частина людей вважає навпаки – що серійні вбивці ніяк не виділяються з натовпу, іншими словами, серійним вбивцею може виявитися будь-хто [9; 10; 11].

На основі проведеного нами теоретичного аналізу серійного вбивці спробуємо побудувати гіпотетичну модель цього людського феномену (рис. 1).

Модель представляє собою візуалізацію основних притаманних рис та психічних площин серійного вбивці.

До експліцитних змістів, ознак, які серійний вбивця набуває впродовж свого дитинства та молодості і які вміло використовує під час своєї кривавої кар'єри під час усього свого життя, входить: його вміння викликати довіру своїх майбутніх жертв до своєї

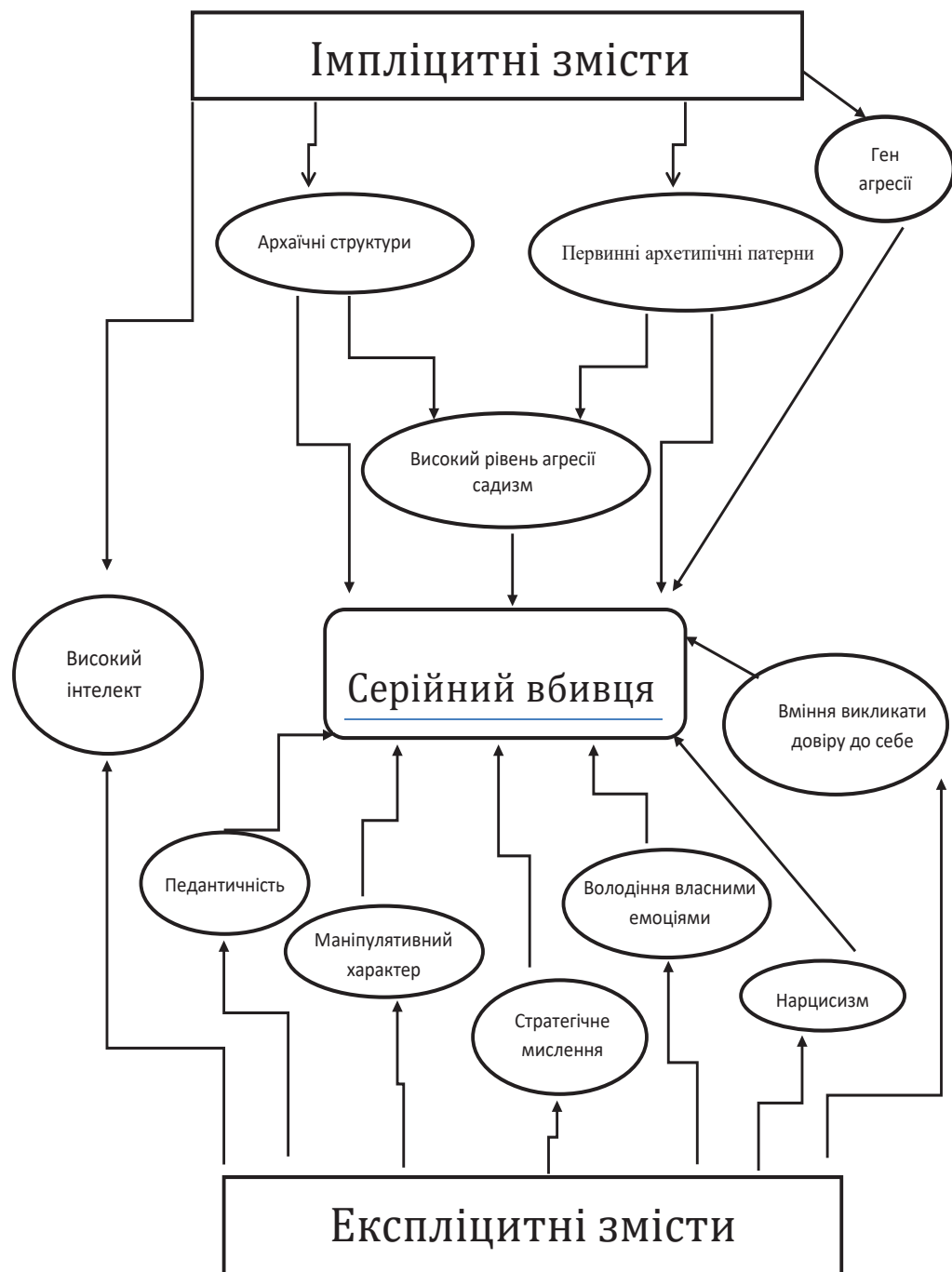

Рис. 1. Гіпотетична модель психологічного портрету серійного вбивці (авторка Католик Г.В.).

персони, володіння власними емоціями та розуміння емоцій інших людей, вміння маніпулювати людьми, нарцисизм, який викликаний власною самозакоханістю та фальшивим уявленням про власну велич, високо розвинене стратегічне мислення і педантичність яка допомагає дотримуватися власних правил.

До імпліцитних, тобто трансгенераційних та довербальних змістів особистості серійного вбивці належать його первинні архетепічні патерни, архаїчні структури, генетичні схильності до садистських дій в поєднанні з високим рівнем агресії, а також ген «убивці». Спільною рисою, притаманною експліцитним і імпліцитним, а саме вродженим і набутим рисам особистості, є наявність високого інтелекту. Наявність високого інтелекту дає серійному вбивці можливість стратегічно та тактично прогнозувати свої дії, таким чином він може спланувати свій злочин до найдрібніших деталей, наприклад, детально спланувати місце та час, коли на вулицях найменше людей, продумати, як позбутися тіла та зброї вбивства, замести сліди і зникнути до свого наступного вбивства.

Таким чином, гіпотетична модель психологічного портрету серійного вбивці містить цілий спектр трансгенераційних, довербальних і привербальних структур, які нами бачаться як змісти або вмисти, тобто особистісне наповнення його концепції Я.

Для перевірки нашої робочої гіпотези було проведено емпіричне дослідження, у якому взяли участь 49 студентів 2-го та 4-го курсу факультету психології та курсанти 2 курсу юридичного факультету денної форми навчання Львівського державного університету внутрішніх справ. Дані вибірки були обрані не випадково, тому що специфіка цих спеціальностей має різний вектор бачення людських дій та вчинків. Психологи спираються у своїй діяльності на гуманізм, розуміння причинно-наслідкових зв'язків дій людини, корекцію поведінки, соціалізацію. Юристи, в свою чергу, на «очищення» соціуму від антисоціальних особистостей і їх покарання. Нами були використані такі методики, як, наприклад, авторська анкета «Психологічний портрет серійного вбивці». Анкета розроблена на основі побудованої нами гіпотетичної моделі серійного вбивці та включає питання, що містять змісти про відношення обивателя до експліцитних та імпліцитних змістів серійного вбивці. Проективна методика «Портрет серійного вбивці очима обивателя», методика «Асоціативний тест К.Г. Юнга». Анкетування студентів проводилося у двох варіантах: он-лайн опитування для психологів через Google-форму; очне анкетування курсантів-юристів [16; 17].

В цілому більшість опитуваних схильні до думки, що серійними вбивцями стають люди, які попали під вплив жорстокості батьків і соціуму, які надали дитині фон травматичного досвіду дитинства. Також опитувані схиляються до думки, що у кожного маніяка у біографії є епізод, коли він або вже народжується з травмою головного мозку, або отримує її у дитинстві, причому травма не обов'язково має фізичний характер.

На перше запитання анкети «*Чи викликає паніка серед населення у серійного вбивці більше бажання до демонстрації своїх «творинь»*», більшість досліджуваних відповіло – Так.

На питання «*Чи є якісь ознаки або характерні риси для серійних вбивць?*» більшість студентів думають, що, знаходячись в соціумі, серійний вбивця може бути досить приємною й комунікабельною людиною, він зазвичай знає, як спілкуватись і вести себе з іншими, практично ніхто не знає, хто він насправді. Всі жертви мають певні схожі між собою характеристики, певний типаж, елемент зовнішності і таке інше. Більшість серійних вбивць не можуть відчувати емоції, тобто є психопатами, але вони добре розуміють і аналізують емоції інших, не відчувають провини за скоєне. Зазначимо, що психопатія – психічний розлад, що характеризується поверхневим шармом, схильністю до патологічної брехні та обмеженою здатністю до покаяння. Злочинці з психопатологічними

схильностями часто не в змозі співчувати іншим, у тому числі й своїм жертвам. Як показує досвід, вони частіше вчиняють рецидив після звільнення від ув'язнення, ніж злочинці без психічних розладів [10].

На питання «Чи тема серійних вбивць є актуальною для нашої країни?» більшість досліджуваних відповіли, що для нашої країни це не актуальна тема.

Рис. 2.1 Кругова діаграма «Чи викликає паніка серед населення у серійного вбивці більше бажання до демонстрації своїх «творинь»

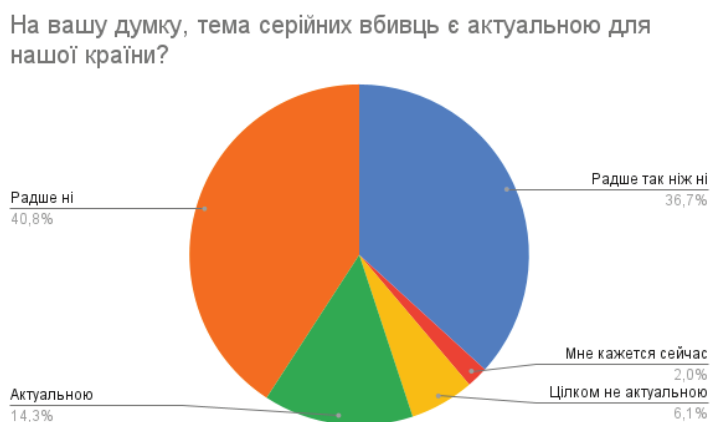

Рис. 2.2 Кругова діаграма «Чи тема серійних вбивць є актуальною для нашої країни?»

На питання «Чи впровадження смертної кари в Україні зменшило б кількість серійних вбивств?» більшість студентів відповіли чітко «так» або ж були більш схильні до цієї відповіді.

Рис. 2.3 Кругова діаграма «Чи впровадження смертної кари в Україні зменшило б кількість серійних вбивств»

У питанні «Чи серійний вбивця є психологічно здоровою людиною?» студенти зійшлися до думки, що серійний вбивця є психологічно хворою людиною.

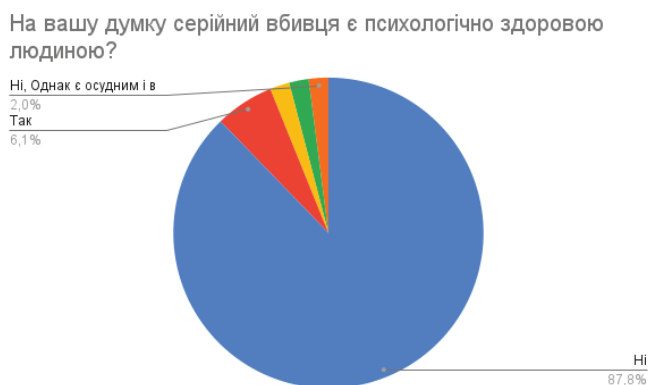
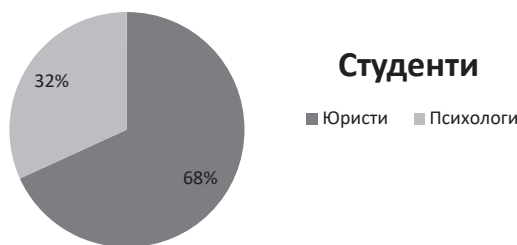

Рис. 2.4 Кругова діаграма «Серійний вбивця є психологічно здоровою людиною?»

На питання «Чи хтось винен у становленні серійного вбивці?» більшість опитуваних зійшлося на думці, що їх становлення відбувається внаслідок впливу соціуму, батьків і підкріплене психологічними чи фізичними травмами, які як наслідок формують психологічний портрет серійного вбивці.

Нами було також запропоновано досліджуваним дати по п'ять слів-асоціацій до словосполучення «серійний вбивця» (Модифікований асоціативний тест К. Г. Юнга.). Цікавим є те, що з усіх досліджуваних цей тест виконало лише 22 людини, з них 15 – юристи і лише 7 психологів. Можемо припустити, що психологи були більш зацікавлені темою дослідження. Для юристів є чіткий кримінальний кодекс, вони не є настільки емпатійними і чітко виконують вимоги закону щодо таких злочинців. Психологи ж можуть бути розщеплені у своїх фантазіях щодо таких людей, їхня професія передбачає допомогу, а не покарання. А допомога такому злочинцю є аморальною щодо соціуму. Сама думка про допомогу такій людині викликає страх за власне життя.

Діаграма 2.1 Відсоткова кругова діаграма
«Кількість студентів юристів і психологів»

Табл. 2.1

Слова-асоціації за модифікованим асоціативним тестом К. Г. Юнга.

Група	Мотив	Засоби вбивства	Характер	Наслідки	Додаткові характеристики
Слова групи	Помста Задоволення Переверсія Жорстокість Образа Агресія Ненависть Педофілія Психічна травма	Машина Будинок Інтер- нет Ніж Головний убір Маска Парк Удар	Самовпевнений Самотній Залежний Незупинний Рішучий Холоднокров- ний Організований Хитрий Бездушний	Жертви Вбивства Розслідування Обвинувачення Покарання	Кров Біль Обман Земля Чоловік Маніяк Одружений

За допомогою модифікованого асоціативного тесту К. Г. Юнга, а саме асоціацій (латентних прихованих змістів) студентів, маємо змогу зрозуміти мотиви, засоби вбивства, характер, наслідки вчинків серійного вбивці. Таким чином, ми можемо побачити, який психологічний портрет «серійника» складається у студентів юристів і психологів. **Студентам-юристам**, за результатами нашого тестування, повністю належить **стовпчик з наслідками діянь**, і більша частина із **засобами вбивства серійного вбивці**, що вказує на те, що юристи думають про наслідки діяння серійного вбивці і про те, як знайти та покарати, а **психологи** – про **причини і характер самої особистості серійного вбивці**.

Нами теж досліджуваним був запропонований проєктивний тест «Психологічний портрет серійного вбивці очима обивателя». Були отримані надзвичайно цікаві результати.

Малюнки-асоціації поділяються на дві кардинально різні групи. Спершу розглянемо малюнки **студентів-юристів**. Для них характерними зображеннями є конкретні образи життя – тобто існуюче і цілком реальне уявлення і образ. Малюнок, представлений нижче, являє собою конкретний образ, а саме ніж, який вже був задіяний у своєму не першому і мабуть не останньому вбивстві.

Наступний малюнок: якщо в першому випадку ми бачили лише зброю вбивства, то друга картинка розкаже нам цілу історію серійних вбивств.

На картинці ми бачимо фігуру серійного вбивці, позбавленого відчуттів, він не чує і не відчуває ні провини, ні співчуття, піднесена фігура серійного вбивці несе тріумф своїх дій, ніби насміхається над своїми жертвами, які вже ніколи не розімкнуть свої очі. Атмосфера на задньому фоні картини досить спокійна. Сонце сяє, птахи літають, в будинку не

далеко від місця вбивств димить камін, там люди, які певно перші попадуть під підозру слідства, і наступні роки свого життя будуть з жахом в думках згадувати події того дня.

На третій картинці студент зобразив безпосередньо портрет самого серійного вбивці, як він його собі бачить.

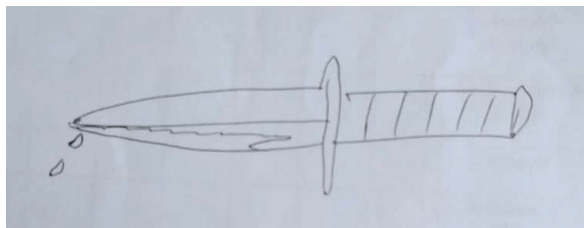

Рис. 2.5. Рисунок серійного вбивці очима студента-юриста № 1.

Рис. 2.6. Рисунок серійного вбивці очима студента-юриста № 2.

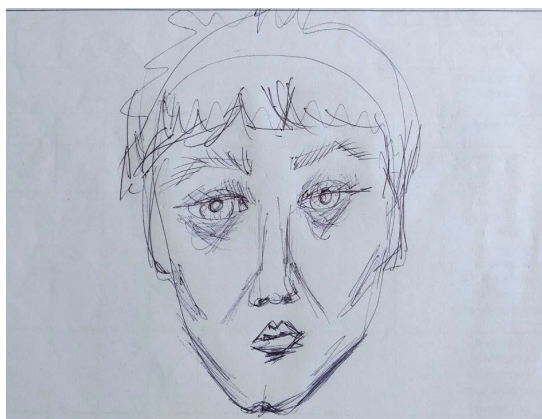

Рис. 2.7 Рисунок серійного вбивці очима студента-юриста № 3.

Обличчя, зображене на рисунку, вочевидь, належить чоловіку втомленому і депресивному. Брови зображені «хатинкою» і свідчать про схильність керувати іншим. Людина на малюнку має досить великі сумні очі (викликає довіру до себе). Маленький ніс свідчить про незацікавленість, а вузькі ніздрі про скупість людини. Сховані притиснуті до голови вуха свідчать про те, що людина не готова слухати інших. Великий рот мають ті, хто чекає від життя багато всього. Губи «бантиком» – ознака того, що людина потребує любові та уваги до себе. Гострі риси обличчя говорять про конфліктність, мімічні зморшки свідчать про тяжкий емоційний стан, можливо навіть про депресію [13].

Щодо малюнків **студентів-психологів**. Для них характерним є абстрактний образ серійного вбивці – відчуття образу на емоційному рівні, рефлексія його внутрішнього світу. Перший малюнок студента-психолога примітний тим, що не має у собі чіткого образу і може мати безліч інтерпретацій. З першого погляду в очі кидається чорна фігура у центрі картини, вона є центром, основою композиції і притягує не тільки нашу увагу, а ще й ніби всмоктує наші думки у повну темряву, разом з усіма компонентами картини. Чим довше дивишся на картину, тим більше можна побачити.

Рис. 2.8 Рисунок серійного вбивці очима студента-психолога № 1.

Квадратні фігури, що символізують собою стабільність, повільно поглинаються суперечностями і хаосом душі. Автор зумів зрозуміти і намалювати хаос, який твориться у підсвідомості серійного маніяка, його сплутані думки і бажання, які методично поглинають його раціональність і разом із цим поглинаються у саму темну частину його скаліченої душі.

Наступна картина намальована на чорному тлі, що автоматично налаштовує глядача на досить негативні емоції.

Особливо це підкреслено тим, коли на чорному тлі намальована червона ціль. Також цей символ являє собою символіку реального серійного маніяка «Зодіак», якого намагаються впіймати навіть після 50 років розслідування справи. Зображення також можна інтерпретувати як «Кельтський хрест», який сьогодні заборонений у Євросоюзі і символізує «вищість, перевагу одних над іншими».

Наступний малюнок зображає символ нескінченності, забарвлений у червоний колір, що, знову ж таки, асоціюється з кров'ю.

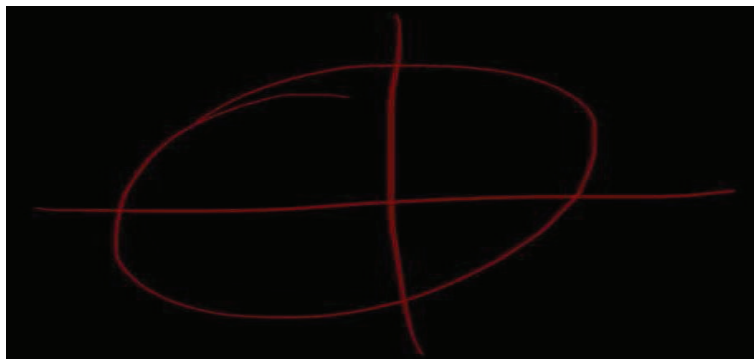

Рис. 2.9 Рисунок серійного вбивці очима студента-психолога № 2.

Рис. 2.9 Рисунок серійного вбивці очима студента-психолога № 3.

Малюнок можна інтерпретувати буквально, як безкінечний кругообіг сліз і крові, який ніколи не закінчиться.

Таким чином, у висновку можна побачити, наскільки різними можуть бути психологічні портрети серійного вбивці в інтрасуб'єктивному просторі молоді різних професійних керунків, що віддзеркалює особистісні профілі представників різних професій, одна з яких скерована на пізнання людської душі, а інша – на очищення соціуму від небезпек.

Список використаної літератури

1. LIKAR.INFO/ Психологічний портрет серійного вбивці. URL: www.likar.info/health/articles/.
2. Жорстокість до тварин – тривожний сигнал. Медицина 2.0. URL: www.med2.ru/story.php.
3. Lighter sentence for murderer with bad genes: Nature News. URL: www.nature.com/news/2009/091030/full/news.2009.1050.html.
4. Розслідування «КП»: Чому діти прийшли в зоопарк вбивати тварин? // KP.RU - alt. kp.ru/daily/24193/400343.
5. Як діють маніяки, здійснюючи свої злочини? URL: moscow-live.ru/events/society/8725-kak-dejstvujut-manjaki-sovershaja-svoi.html.
6. Тиixonен Дж., Раутиайнен М. Р., Паунио Т. Генетический фон крайне агрессивного поведения. *Molecular Psychiatry*. 28 октября 2014 г. С. 1133–1155.

7. Сатпаев М. Серійні вбивці – чи існує гендерна різниця. URL: <https://uain.press/articles/serijni-vbyvtsi-chy-isnuye-genderna-riznytsya->
8. Мальцев О.В., Сاینчин А.С., Согула А.С. Теоретичні основи розслідування умисних вбивств. Психологічний портрет серійного вбивці. Ottawa : Accent Graphics Communications & Publishing, 2019. 760 с.
9. Мелисса Хогенбу. Психопаты способны к сопереживанию. Научный отдел Би-би-си. URL: [https://ru.wikipedia.org/wiki/Психопатия_\(синдром\)](https://ru.wikipedia.org/wiki/Психопатия_(синдром)).
10. Полунина А.Г., Брюн Е.А. Антисоциальное поведение: пейропсихологические корреляты и роль нейробиологических факторов. *Социальная и клиническая психиатрия*. 2013, т. 23, № 4. С. 83–90.
11. Adrian Furnham, Steven C. Richards, Delroy L. Paulhus. The Dark Triad of Personality: A 10 Year Review. First published: 05 March 2013. URL: <https://doi.org/10.1111/spc3.12018>.
12. Venables, N. C. Differentiating psychopathy from antisocial personality disorder : a triarchic model perspective : / N. C. Venables, J. R. Hall, C. J. Patrick. *Psychological Medicine*. 2013. Vol. 44, no. 5 (April). С. 1005–1013. doi:10.1017/S003329171300161X. PMID 23834781.
13. Gregory, Ffytche, Simmons, Kumari, Howard, Hodgins & Blackwood, The Antisocial Brain: Psychopathy Matters A Structural MRI Investigation of Antisocial Male Violent Offenders <https://www.researchgate.net/publication/>.
14. Католик Г.В., Шаталова А.О. Психологічний портрет серійного вбивці очима обивателя. Матеріали «Міжнародної науково-практичної конференції «Стан та тенденції розвитку науки, освіти та суспільства». 15 лютого 2022 р. С. 87–92.
15. Католик Г.В. Психологічний портрет серійного вбивці в інтрасуб'єктивному сприйнятті пересічного громадянина. II Міжнародна наукова конференція «Воєнні конфлікти та техногенні катастрофи: історичні та психологічні наслідки». Тернопіль, 21-22 квітня 2022 р. С. 34–38.
16. Kovalchuk, Z., Raievska, Y., Beheza, L., Ievtushenko, I., & Odyntsova, H. (2021). Socio-psychological features and legal norms of the life of adolescents from distant families of labor migrants. *Amazonia Investiga*, 10(46). С. 79–91. URL: <https://doi.org/10.34069/AI/2021.46.10.7>.
17. Калька Н.М., Одинцова Г.Ю. Емпіричне дослідження особистісних переживань засобами мандалотерапії (під час карантину через пандемію коронавірусу в Україні). *Соціально-правові студії*. 2020. Випуск 3(9). С. 193–201.

PSYCHOLOGICAL PORTRAIT OF A SERIAL KILLER IN THE INTRASUBJECTIVE YOUTH OF VARIOUS PROFESSIONAL BACKGROUNDS

Halyna Katolyk

*Lviv State University of Internal Affairs
26, Horodocka str. Lviv, Ukraine, 79000
e-mail: katolyk@hotmail.com*

The topic of serial killers is incredibly relevant today, because country is at war for the eighth year. From the mass media sources we hear about murders and violence every day. There are more and more people like that. Destructive events around Ukraine stimulate anti-social people to unleash their own archaic partial instincts. It is not known for sure how many lives the “serialists” have already taken for today and how many more will be taken in future. The exact number of victims, some of whom have already been caught and punished, is unknown. It is also difficult to track down and imprison such people, as they are meticulous and vigilant, strategically and tactically plan the murder, and leave no evidence. Unfortunately,

scholars of various backgrounds and practices still have a poor idea of the strategic thinking combinations of such individuals, which directly affects the investigation process. Ukraine, as a democratic state, recognizes the person, its life and health, honor and dignity, inviolability and security as its main priority, the highest social value. It is the legal protection of a person from criminal encroachments on his life and health, as the most important social values, that must be provided by the state through its law enforcement agencies. That is why the organization of multimodal research and the modern formation of special structures for the detection of serial killings is relevant today. Everyone, at one time, was stunned by the actions of Chicatilo and Jack the Ripper, these names have become synonymous with the word maniac. They are distinguished only by the fact that the first was caught and punished, and the second remained a terrible story without ending. Serial killings of people by one person have been observed throughout human existence (even the Bible describes a serial killer, Herod). According to numerous studies by domestic and foreign researchers, "serialists" have similar personal characteristics, similar patterns, gender differences, children's scenarios, genetic inheritance. We were not interested in the serial killers themselves, but in how they are perceived by people from different walks of life and different professions.

Key words: serial killer, intrasubjective, students, human rights protection.